

GLEDALISKI LIST
DRAME SNG

1961-62

3 ✓

Dopisniki »Gledališkega lista« Drame SNG v tujini: Mikolajtis Ziemovit, Warszawa, za Poljsko; — dr. Miroslav Pavlovsky, Brno, za Češkoslovaško; — Ossia Trilling, London, za Anglijo in Francijo; — dr. Friedrich Langer, Wien, za Avstrijo; — Fred Alten, Basel, za Švico; — dr. Paul Herbert Appel, Hamburg, za Zvezno republiko Nemčijo in Gerhard Wolfram, Berlin, za Demokratično republiko Nemčijo.

Gledališki list Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. — Lastnik in izdajatelj Slovensko narodno gledališče Ljubljana. — Urednik Lojze Filipič. — Osnutek za naslovno stran: Vladimir Rijavec. — Izhaja za vsako premiero. Naslov uredništva: Ljubljana, Drama SNG, poštni predal 27. — Naslov uprave: Ljubljana, Cankarjeva cesta 11. — Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Delen«, Ljubljana — Stevilka 3, letnik XLI, sezona 1961—1962

GLEDALIŠKI LIST
DRAME
SLOVENSKEGA
NARODNEGA GLEDALIŠČA
LJUBLJANA
SEZONA 1961/62 — ŠTEV. 3
ENAINŠTIRIDESETI LETNIK

IVAN CANKAR
KRALJ NA BETAJNOVI

Kralj na Betajnovi

Drama v treh dejanjih

Režiser: SLAVKO JAN

Scenograf: VLADIMIR RIJAVEC

Asistenta režije: KEMAL LILO, sluš. AIU Kostumograf: MIJA JARČEVA
JANEZ POVŠE, sluš. AIU

Lektor: prof. dr. ANTON BAJEC

Jožef Kantor, fabrikant		STANE SEVER
Hana, njegova žena		VIDA JUVANOVA
Francka, njuna hči		ŠTEFKA DROLČEVA
Francelj, desetleten	}{ njuna otroka	BORIS TROST
Pepček, dvanajstleten	}{ njuna otroka	MATJAŽ SELJAK
Nina, sorodnica Kantorjeva, štirinajstletna		METKA LESKOVSKOVA, sluš. AIU
Krnec, nekdaj štacunar in krčmar		MAKS FURIJAN
Maks, njegov sin		BORIS KRALJ
Zupnik		ALEKSANDER VALIČ
Franc Bernot, posestnik, absolviran tehnik		LOJZE ROZMAN
Sodnik		JANEZ CESAR
Adjunkt		DANILO BENEDIČIČ
Lužarica		IVANKA MEŽANOVA
Kantorjev oskrbnik		JOŽE ZUPAN
Sodnikova žena		ELVIRA KRALJEVA
Adjunktova žena		MARIJA BENKOVA
Poštar		BRANKO MIKLAVČ
Poštarjeva žena	Kantorjevi gostje	VIDA LEVSTIKOVA
Stražmojster		BERT SOTLAR
Njegova žena		HELENA ERJAVČEVA
Koprivec		ANTON HOMAR
Kmetje		STANE ČESNIK
		VINKO PODGORŠEK
		JANEZ ROHACEK
		RUDI KOSMAC
		ALI RANER
		MARIJAN BENEDIČIČ

Ženske, otroci, žandarja

Vrši se v jeseni, v malem trgu Betajnovi

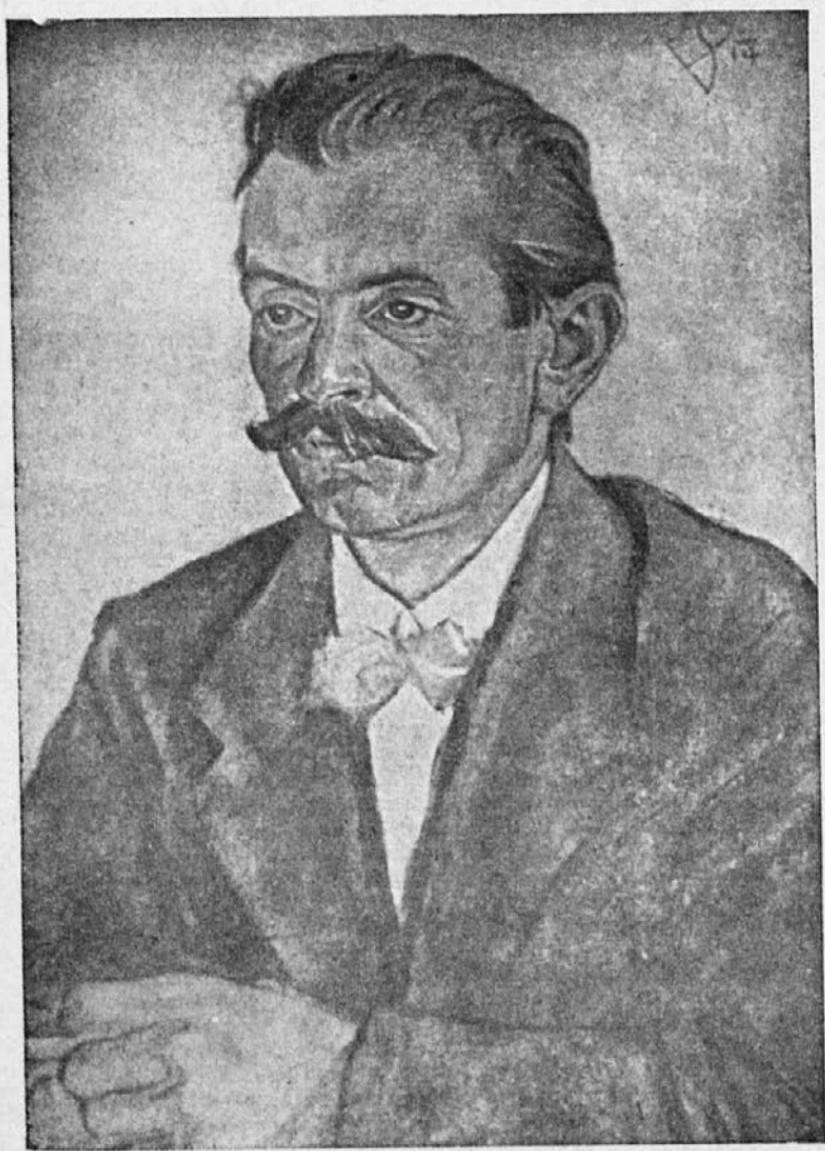
Sceno izdelale Gledališke delavnice pod vodstvom ravnatelja ing. arch.
ERNESTA FRANZAKostume izdelale gledališke krojačnice pod vodstvom Staneta Tancka
in Eli Rističeve

Inspicient: Branko Starič Odrski mojster: Vinko Rotar

Šepetalka: Vera Podgorškova Razsvetljava: Lojze Vene in Silvo Duh

Masker in lasuljar: Ante Cecić

Frizerka: Andreja Kambičeva



»KRALJ NA BETAJNOVI

Cankarjev »Kralj na Betajnovi« je prva slovenska socialna drama. V njej je Cankar prikazal razvoj kapitalizma v kmečkem, patriarhalnem okolju. Brezobzirnost in obenem nujnost tega razvoja je posebil v Kantorju, ki se tega »brezsrečnegaa razvoja in načina dobro zaveda, obenem pa ve, da mora po tej poti naprej, če hoče doseči svoj cilj. Cankar pritira svojega Kantorja celo tako daleč, da vidi v svojem početju ukaz in nujnost neke usode: »Ali ne vidiš, da je moralno tako biti... Grešil sem, ker sem moral grešiti.« Tako zagovarja umor Maksra Krnca pred lastno ženo, toda te besede so obenem zagovor vsega njegovega početja, ki je kljub njegovim osebnim lastnostim, nagibajočim se k brezobzirnosti in skrajnemu gospodarskemu in političnemu stremuštvu, vendarle pogojeno v socialnih razmerah, ki ga pritiskajo in silijo naprej. Zapletljaji in spopadi z okolico so zato nujni, vprašanje je le, kdo bo zmagal. Če bi Kantor Maks ne ubil, bi Maks organiziral kajžarje, ki so zaposleni v Kantorjevi tovarni in taka organizacija bi bila za Kantorja silno nevarna. Razvoja sicer ne bi ustavila, toda sproti bi ustvarjala Kantorjevim dejanjem nasprotné sile. Kantor pa se je prevaril, če je mislil, da bo z umorom ustavil razvoj teh njemu, to se pravi, kapitalizmu nasprotojujočih sil. Iz Cankarjevih »Hlapcev« sicer vemo, kako počasi in mukoma je šel ta razvoj ravno pri naših ljudskih množicah, toda šel je kljub temu, ker je moral iti. Nujnost gospodarskega in občno družbenega razvoja je to zahtevala. Zato pa tudi Kantor s svoje strani čisto upravičeno trdi, da ne more delati drugače, kakor dela. Njegov moralni princip je ekonomsko povzročen, brutalen je, materialistično vulgaren, toda resničen. Podobno, a z nasprotné strani, je z Maksom. Upre se Kantorju, ker je osebno prizadeta njegova družina, ki jo je Kantor spravil na boben, ker je moralno ogorčen nad Kantorjevim početjem sploh, saj je umoril Nininega oceta in se polastiil njegovega premoženja. Iz svojega socialno moralnega ogorčenja postane, točneje, hoče postati, Maks vsaj socialni reformator, če ne socialni revolucionar. Zato tudi hoče ugonobiti Kantorja moralno-pravno, ko mu dokaže, da je morilec. Maksovo socialno ogorčenje je predvsem etično. Marsikje je celo individualistično romantično, a zaradi tega nič manj pogojeno v tisti razvojni stopnji družbe, v katere okolju se godi Cankarjeva drama, ki nam prikazuje prvo stopnjo kapitalizma v patriarhalni vasi. Kantorjevi delavci še niso proletarci v modernem smislu besede, saj so kajžarji, ki imajo trohico zemlje, ki pa jih ne more rediti, zato so prisiljeni hoditi v Kantorjevo tovarno na delo. Vendar jih to v bodočnosti ne bo rešilo pred proletarizacijo, kajti kapitalizem se bo razširil in razbohotil ter jim bo nekega dne vzel tudi tisto bore zemljo. Toda to so že razgledi v bodočnost, ki nam jih Cankarjeva drama ne prikazuje. Časovno je ujeta v dobo prve razvojne stopnje kapitalizma na vasi in zato ni le razumljivo, temveč nujno, da se konča s Kantorjevo trenutno zmago.

Izidor Cankar meni v svojem uvodu h »Kralju na Betajnovi« (Cankarjevi Zbrani spisi, 5. zv.), da sta v življenju Kantor in Maks neverjetna, da sta pa kot predstavnika dveh idej popolna. V tem je hudo

protislovje, kajti če sta Kantor in Maks le predstavnika dveh idej, potem sta le shemi, kar pa ni res. Oba, Kantor in Maks, sta najprej živi osebi v drami sami, toda nič manj nista živ in resničen odraz življenja in razmer, čeprav sta kot predstavnika dveh idejnih svetov tipizirana. Toda ta socialna tipizacija ne gre na račun osebne karakterizacije, na račun individualizacije. V tem je ravno mojstrstvo Cankarjeve drame. Kantor in Maks nista le predstavnika dveh idej, temveč tudi dveh nasprotujotih si družbenih sil, toda če bi bila le to, kot meni Izidor Cankar, bi sčasoma izgubila na svoji živosti; dejansko pa živila tudi kot osebi, kot značaja in tipa, kot živa in resnična individua. Cankar ni hodil po površini, temveč je šel do korenik, ki niso vedno naravnost vidne, celo malokdaj in malokomu so opazne v vsakdanjem življenju.

Resnična umetnost ne more ustvariti nekaj življenjsko neresničnega, toda pod življenjsko resničnostjo, tisto dejansko in objektivno, ne smemo videti le zunanjega življenja. Saj vemo, da so zaradi prikazovanja zgoj zunanjih in vidnih pojavov življenja nekateri naturalisti ustvarjali sicer zanimive reportaže in fotografije, ki pa so sčasoma zbledele, ker so bile le vnanji odraz, ne pa tudi notranji. Kaj se pravi notranji? Čisto preprosto: pisci niso odkrili vseh nasprotij in protislovij razmer, okolja in ljudi, temveč so se gibali le na površini in niso bili zato nič manj daleč od življenjske resničnosti kot tisti, ki so se zatekli le v svet domišljije, zanikajoč sleherno življenjsko stvarnost.

V vsaki umetniški žive njeni junaki iz nje same in če je kot celota odraz resničnega življenja, tudi njene osebe ne morejo biti zgoj predstavniki nekih idej. Če bi bile le to, bi v novi dobi, ko so take in take ideje, ki jih izpoveduje določena oseba v drami, že zastarele in mrtve, bi z njimi bila mrtva tudi oseba, ki jih v drami govoriti. In vendar vemo, da so osebe na primer iz Sofoklejeve »Antigone« še vedno žive, čeprav verujejo v poganske bogove, ker je pač živa Sofoklejeva umetnina. Isto moramo reči o Maksu Krncu, čigar politične ideje se zde danes marsikomu premalo ostro začrtane, premalo premočrne, preveč romantične, podobno kot je mogoče to ugotoviti tudi pri Ščuki v »Narodovem blagru«, če se mu približamo le s stališča modernega političnega in svetovnega nazora. Ideje Maka Krnca moramo zato vrednotiti zgodovinsko razvojno, če hočemo biti pravični avtorju in njegovi drami. Ce strogo družbenoslovno raziskujemo dobo in razmere, v katerih je nastala Cankarjeva drama, ki je njih umetniški odraz, moramo priznati, da niti Maks niti Kantor ne moreta biti pri Cankarju drugačna, kakršna sta. Ali ni Maks tipična podoba slovenskega puntarskega razumnika iz tiste dobe, iz tistih naših še nerazvitih razmer? Ali nam naj bo za to manj simpatičen? Bil je predhodnik, toda brez predhodnikov ni nobenih velikih družbenih dogajanj. Ce se ozremo nazaj, moramo reči, da se vsaka stvar izvrši ob svojem času. »Nobena družbena formacija ne propade prej, preden se ne razvijejo vse proizvajalne sile, za katere je v njej dovolj prostora in novi, višji produkcijski odnosi se nikoli ne pojavijo prej, preden niso dozoreli materialni pogoji za njihov obstoj znotraj stare družbe. Zato se loteva človeštvo zmeraj samo takih nalog, ki jih je zmožno rešiti, zakaj če pogledamo natančneje, bomo vselej videli, da se poraja naloga šele tedaj, ko materialni pogoji za njen rešitev že obstajajo ali pa so vsaj v procesu nastajanja,« pravi Marx v vodu »H kritiki politične ekonomije.«

Cankar je videl globlje v naše takratne razmere kot vsa njegova okolina in doba. Kazal je našim razmeram njih zrcalno podobo, toda ker so se te razmere in ljudje bali videti svoje resnične obraze, so mu

nasprotovali in očitali, da opisuje nemogoče razmere in nemogoče ljudi. Se leta 1927 je zapisal Izidor Cankar v uvodu k »Kralju na Betajnovi«: »... kljub temu je pesnik v »Kralju na Betajnovi« nakopilčil toliko neverjetnosti, kakor v nobenem drugem dotedanjem delu ne. Najbolj grobe so: Kantorjevo pogajanje z župnikom za mandat, sodna preiskava in nje efekt, pritrjevanje volivcev Kantorjevemu govoru, Kantorjeva nečloveška držnost in krutost, Maksov fanatizem.« Toda res je prav nasprotno. Podobnih pogajanj za mandat, kakor je Kantorjevo pogajanje z župnikom, je bilo nešteto v naši pretekli politični zgodovini, nič manj ni bilo takih čudnih sodnih preiskav, še več pa je bilo podobnih pritrjevanj volivcev itd. Prav naš čas je dokazal, kako resnični so ljudje in življenje, ki ga je Cankar upodobil v »Kralju na Betajnovi«. Kantor je morilec, toda Kantor je obenem »kralj Betajnovek«, ugledna in mogočna oseba, ki se je bojijo vsi razen Maka in ki mu nekateri iz strahu, drugi iz koristolovstva (župnik), tretji iz klečelplaznosti in odvisnosti izkazujejo spoštovanje. Zato sodnik niti noče verjeti, da bi bil Kantor morilec, drugi si pa tega še misliti ne upajo. Boccaccio je napisal v »Dekameronu« rek, ki se tiče tudi Kantorja:

Če svet lopova ceni in spoštuje, mu zlih dejanj nikdo več ne veruje.

Cankar je z vsakim svojim delom tudi osebno močno povezan, toda ta povezanoščina se včasih tolmači preveč mehanično, češ Maks — to je Cankar sam. Tako pretirano istovetenje sem videl pred leti, ko si je neki igralec Maka nadel Cankarjevo masko. To je lahko odrsko mikavno, a nepotrebitno. Maks Krnec je Maks Krnec, kakor je Leon Glembaj — Leon Glembaj in Homlet — Hamlet. Vsi živijo in morajo živeti iz dela samega in ne iz literarno-zgodovinskih opomb in razlag. Res je, da je Cankar Maka »doživel« po svoji lastni socialni usodi, kar je tudi priznal v pismu pisatelju Kraigherju 19. avg. 1900. leta, ko je snoval to drama: »Pisati hočem kmečko dramo; tisti žalostni vsesplošni bankrot našega ljudstva, posebno po dolenskih vaseh je nekaj tragičnega; vrši se počasi in komaj vidno, ali zato je še pretresljiveje. In malokdo vidi, koliko dramatičnega je v tem propadanju; ta strašna pasivnost je nekaj velikanskega. Mislil si boš morda, da pretiravam; ali meni se zdi, da vidim stvari dobro. Pomisli na primer — ali nismo mi vsi, — Ti, Župančič in jaz, sinovi bankrotiranih ljudi? Polovica slovenskih študentov na Dunaju je na istem kakor mi!« Toda vse to še ne dokazuje, da je Maks — fotografija mladega Cankarja.

Cankar sicer ni napisal v »Kralju na Betajnovi« kmečke drame v smislu, kakor si jo s to oznako običajno predstavljam, toda napisal je z njo vendarle moderno socialno ljudsko igro v najlepšem in najglobljem pomenu te besede. Res je, da je marsikaj v Kantorju iz Nietzschejeve miselnosti, ki pa ima svojega oceta v kapitalizmu. Cankar je daleč od tega, da bi Kantorja poveličeval, še manj, da bi hotel uveljavljati ideje nemškega filozofa, ki so si ga v našem času nacisti in fašisti prilepi na svoj štit in prapor. Danes ponovno spoznavamo tudi po Kantorju, kako sta si taka filozofia in kapitalizem istovetna. V tem je bistvo Kantorjevega nietzschejanstva, kajti kantorstvo ni nič drugega, kakor zavestno prodirajoči in tudi ideološko oboroženi kapitalizem.

»Kralj na Betajnovi« spada med Cankarjeva realistična dela. Vendar je treba ta realizem pojmovati v okviru Cankarjevega stilnega in umetniškega sveta. Stilno je enoten, čist, saj Cankar v njem nikjer ne preskakuje iz realizma v simbolizem in obratno, čeprav govorita tako Kantor kakor Maks včasih v simboličnih in prispolobah. Tudi prizor, ko

konec I. dejanja Maks razkrinka Kantorja morilca, ni v nasprotju s tem Cankarjevim dramatskim in gledališkim realizmom. Marsikomu že se je zdel ta prizor s »hipnozo«, kakor so ga krstili, neverjeten. V okviru drame je verjeten in tudi resničen, nič manj, kakor je resničen prizor »mišnice« v »Hamletu«, s katerim ima nekaj sorodnih potez. Tudi omenjeni prizor v »Kralju na Betajnovi« je mišnica, v katero se ujame morilec. Razloček je le v tem, da igra to »mišnico« Maks sam, Hamlet pa je zanj uporabil igro potujajočih igralcev. Cankar je pred »Kraljem na Betajnovi« prevedel »Hamleta«. Ali ni upravičena domneva, da je ta prizor daljni odmev tiste mišnice, saj gre poleg vsega še za rešitev podobnega vprašanja: ali je osumljeni res morilec ali ni? To seveda niti najmanj ne zmanjšuje vrednosti in izvirnosti te Cankarjeve dramatske umetnine. Sicer pa si je tudi Shakespeare sposodil mišnico v »Hamletu« pri svojem sodobniku, dramatiku Kydu.

Najmanj verjetna je igra s puško v II. dejanju, ker je tudi v drami sami preveč naključna, toda brez utemeljitve vendarle ni. Bernot je po razgovoru s Francko zelo zmeden in prizadet in ko namigne sodnica pri slovesu na njegovo ženitev, ga to zmede še bolj, da ni nič čudnega, če pozabi vzeti puško s seboj. Pri takih neverjetnostih, ki jih ni malo v svetovni dramatiki, gre zmeraj le za to, kako jih na održ prikažemo.



J. Souček kot
Macheath,
P. Bibič
kot Suni-Jaka
in D. Makuc kot
Groš Matija
v »Operi za tri
groše«.

»Kot mogočna reka«

PO GOSTOVANJU DRAME SNG
S TORKARJEVO »SVETLOBO
SENCE« NA PROSLAVI STO-
LETNICE SRBSKEGA NAROD-
NEGA POZORISTA V NOVEM
SADU DNE 5. DECEMBRA 1961.

Ko bomo po končanih slovesnostih analizirali jubilejno revijo naših gledališč v Novem Sadu, bomo morali ugotoviti, da je ta revija na svoj način prinesla moralno satisfakcijo nekaterim ustvarjalcem in stvari, ki jim do zdaj ni bila dana priložnost, da v Novem Sadu na pomladnih tekmovalnih pregledih pokažejo svoje kvalitete. Zadnja dramska predstava, »Gorski venec«, po samovoljni odločitvi selektorjev ni bila sprejeta na Sterijino pozorje (bila pa je sprejeta drama Draga Ivaniševića »Ljubezen v črnini«, da zanesljivo izpriča samovoljne kriterije selektorjev). In zdaj je tu pisatelj, do katerega se je Sterijino pozorje vedlo skoraj mačehovsko. Igor Torkar je eden redkih, toda zelo aktivnih dramskih pisateljev, čigar dela je vsako sezono najti na nekaj naših odrih. In najsi bi imeli o Torkarjevih delih take ali drugačne kritične pripombe, ne smemo pozabiti njegove vztrajne delavnosti. Ugledu Pozorja bi bilo vsekakor v prid, če bi s kako naklonjeno gesto tudi favoriziralo aktivne in vztrajne dramske pisce.



B. Brecht – K. Weill: »Opera za tri groše«. Režija: F. Jamnik, scena: M. Korun. Na sliki: posnetek scene.



Brecht - Weill: »Opera za tri groše«. Prizor v ječi.

Ta jubilejna revija ni tekmovanje. Toda tudi že sama udeležba na njej predstavlja vsakemu udeležencu veliko moralno priznanje. Dobro je, da je bila tudi Torkarju, prav tako kot titograjskemu ansamblu dana možnost, da ob tej priložnosti dobita tako priznanje.

Sama drama »Svetloba sence« (»dramska intarzija«, kot pravi pisec) pa ni ne boljša ne slabša, kot je večina del, ki so na repertoarjih po vsem svetu. To je pledoajé za bolj človeške odnose med ljudmi, krik v obrambo človekoljubja, optimistično bodreč klic pravičnika kot opomin in kot sporočilo, namenjeno dobronomernemu in miroljubnemu gledalecu. V prizorih, v katerih isti protagonisti in v glavnem isti igralci igrajo po več odrskih likov, niza Torkar več zgodb, od katerih je vsaka zase enodejanska igra, vse skupaj pa zares intarzija, mozaična dramska zgodba.

Predstava je veliko delo Staneta Severja. Igralec, ki ga dobro poznamo, ki smo mu dostikrat ploskali na Pozorju, s to predstavo ni samo »potrdil svoje kvalitete«, kot bi se temu konvencionalno reklo. Kot režiser in kot nosilec petih vlog je tu ustvaril eno svojih mojstrovin. Ko se je prilagajal različnim karakterjem, ki jih je oblikoval, ko je nizal poanto za poanto, ko je stalno prikazoval in dokazoval svojo magično moč transformacije, je Sever presegel svoje igralske možnosti. V njegovi igri (in sploh v igri igralcev Slovenskega narodnega gledališča) je malo starinskega patosa, malo samozadovoljnega uživanja nad lepo govorico, samozaverovanosti v moč obvladovanja avditorija. Toda v tej igri je moč, ki v resnici suvereno obvladuje avditorij in ki si prav zaradi tega sme dopustiti svobodo počasnega ritma, kot bi mirno tekla tiha in mogočna reka. Ob Severju so v predstavi vsak v po nekaj vlogah nastopili odlični člani tega gledališča Majda Potokarjeva, Štefka Drolčeva, Andrej Kurent, Maks Furijan in drugi, sami večkratni znanci z gostovanj na Sterijinem pozorju.

M. Kujundžić

»Dnevnik«, Novi Sad,
7. december 1961, str. 8.

STATISTIČNI PREGLED DELA

Avtor Prevajalec	Delo	Režiser Asistent režije	Scenograf Kostumograf	Glasba Razsvetljava	Razni sodelavci
1. M. Držič M. Fotez M. Rupel	BOTER ANDRAZ	F. Jamnik —	N. Matul A. Bartlova	B. Lesjak V. Lavrenčič L. Vene	M. Mahnič (lektor) M. Jeras (koreograf)
2. M. Bor	ZVEZDE SO VECNE	S. Jan M. Marin	V. Rijavec M. Jarčeva	U. Krek V. Lavrenčič L. Vene	A. Bajec (lektor)
3. Rose-Budjuhn M. Klopčič	DVANAJST POROTNIKOV	S. Jan —	V. Rijavec M. Jarčeva	— V. Lavrenčič L. Vene	M. Mahnič (lektor)
4. Tennessee Williams M. Miheličeva	ORFEJ SE SPUŠCA	F. Jamnik —	N. Matul A. Bartlova	B. Adamič L. Vene J. Boštjančič	A. Bajec (lektor) M. Jeras (koreograf)
5. J. Anouilh C. Kosmač	ORNIFLE ali SAPICA	F. Jamnik —	N. Matul M. Jarčeva	B. Adamič J. Boštjančič L. Vene	A. Bajec (lektor)
6. W. Shakespeare O. Župančič	SEN KRESNE NOĆI	B. Kreft —	N. Matul M. Matulova	F. Mendelssohn L. Vene V. Lavrenčič	M. Mahnič (lektor) D. Zebre (dirigent) S. Suhil (koreograf)
7. L. Hansberry M. Miheličeva	GROZDNA JA- GODA V SONCU	V. Molka —	V. Molka M. Jarčeva	— L. Vene V. Lavrenčič	M. Mahnič (lektor) M. Sevnik- Polakova (koreograf)
8. Vandot- Stante	KEKEC IN MOJCA	M. Korun —	E. Franz A. Bartlova	M. Vodopivec L. Vene V. Lavrenčič	M. Mahnič (lektor)
9. D. Smole	ANTIGONA	S. Jan D. Hristov	D. Tršar M. Jarčeva	U. Krek L. Vene V. Lavrenčič	A. Bajec (lektor)
10. F. S. Finžgar	RAZVALINA ŽIVLJENJA	V. Molka —	V. Molka A. Bartlova	— L. Vene J. Boštjančič	M. Mahnič (lektor)
11. B. Brecht F. Albreht	OPERA ZA TRI GROŠE	F. Jamnik —	M. Korun A. Bartlova	K. Weill L. Vene V. Lavrenčič	A. Bajec (lektor) B. Lesjak (instrumentacija)
12. N. V. Gogolj J. Vidmar	ZENITEV	I. Pretnar k. g. —	V. Rijavec M. Jarčeva	— L. Vene V. Lavrenčič	M. Mahnič (lektor)
13. Nušić-Mihiz M. Klopčič	AVTOBIO- GRAFIJA	M. Korun —	M. Korun M. Jarčeva	B. Adamič L. Vene V. Lavrenčič	A. Bajec (lektor)
14. E. Ionesco J. Javoršek	NOSOROGI	F. Jamnik —	V. Rijavec A. Bartlova	B. Lesjak L. Vene V. Lavrenčič	M. Mahnič (lektor)

DRAME SNG V SEZONI 1960-1961

Datum prve uprizoritve premiera	Stevilo predstav	Abonma (obisk)	Izven in zaklj. v Ljubljani (obisk)	Gostovanja (obisk)	Skupni (obisk)
3. IX. 1960	32	6347	2917	8965	18229
6. IX. 1960	5		1300	1400	2700
23. IX. 1960	4			942	942
4. X. 1960	19	4834	1966	749	7549
21. X. 1960	19	4325	2612	482	7419
30. XI. 1960	33	7036	8092		15128
8. XII. 1960	36	7036	-5105	2579	14720
11. XII. 1960	29		11980	1800	13780
25. XII. 1960	24	7036	1823	1131	9990
15. II. 1961	13	3789	2062		5851
7. III. 1961	17	4409	2374		6783
14. IV. 1961	21	6548	1083	300	7931
7. VI. 1961	3	187	740		927
28. VI. 1961	3	187	341		528
	258	51734	42395	18348	112477

Od 258 predstav v sezoni 1960—1961 je Drama SNG odigrala 113 predstav za 14 rednih abonmajev (Premierski, A, B, C, D, E, F, G, H, K, S, U, Popoldanski, Nedeljski popoldanski); za Premierski abonma je bilo odigranih sedem del: Sen kresne noči, Grozdna jagoda v soncu, Antigona, Opera za tri groše, Ženitev, Avtobiografija in Nosorogi — dve obvezni izpolni Drama SNG v predsezoni 1961—1962; ostali abonmaji so videli naslednjih osem del: Boter Andraž, Orfej se spušča, Ornifle ali Sapica, Sen kresne noči, Grozdna jagoda v soncu, Antigona, Opera za tri groše in Ženitev, abonmaja F in Popoldanski sta imela na sporedu razen teh del še Razvalino življenja — kar da skupno navedenih 113 predstav za redne abonmaje; — 24 predstav za 4 dijaške abonmaje, 8 predstav za abonma TS, 6 predstav za abonma ZŠJ; — 31 organiziranih oz. zaključenih predstav; — 39 »izven« predstav v domači hiši in 32 predstav na gostovanjih (od tega 4 predstave za abonma v Zagorju); — 5 predstav je prenašala RTV Ljubljana.

Med ugotovljenimi 258 predstavami je všteta tudi generalka za »Ženitev« (13. IV. 1961), ki je bila javna, namenjena abonmaju Dijaški IV. — Večerni. Uradna premiera »Ženitev« je bila 14. IV. 1961, kar je razvidno iz tabelaričnega pregleda predstav.

Zaradi adaptacijskih del je dramska hiša odprla svoja vrata šele ob prazniku Republike 29. XI. 1961 s premiero »Sna kresne noči«, pred tem je Drama SNG odigrala 19 predstav v poslopu Opere SNG.

ORGANIZIRANE OZ. ZAKLJUCENE PREDSTAVE (31)

Zvezde so večne (2)

6. sep. 1960 — Občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad
21. jul. 1961 — V počastitev 20-letnice Vstaje

Orfej se spušča (1)

5. jan. 1961 — Gimnazija iz Kranja

Ornifle ali Sapica (1)

30. okt. 1960 — Občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad

Sen kresne noči (4)

12. jan. 1961 — Osnovna šola »Simona Jenka« iz Kranja
21. feb. 1961 — Osnovna šola »Ivana Šeška« iz Kočevja
5. apr. 1961 — Gimnazija iz Kranja, Osemletka iz Stične
10. maja 1961 — Osnovna šola iz Velikih Lašč

Grozdna jagoda v soncu (4)

8. feb. 1961 — Tehniška šola strojne stroke
10. feb. 1961 — Zaključena za šole
8. mar. 1961 — SZDL Bežigrad (v počastitev »Dneva žena«)
29. apr. 1961 — Komunalna banka

Kekec in Mojca (17)

16. dec. 1960 — Osnovna šola Ljubljana-Center 3 (na Poljanah)
17. dec. 1960 — Osnovna šola »Majde Vrhovnikove«
21. dec. 1960 — Osnovna šola Litija
22. dec. 1960 — Osnovna šola Brezovica
23. dec. 1960 — Osnovna šola »Borisa Kidriča«
24. dec. 1960 — Osnovna šola »Prežihov Voranc« z Jesenic
25. dec. 1960 — Osnovna šola »Hinka Smrekarja« in tovarna »Elma«
28. dec. 1960 — Osnovne šole Cerknica, Sevnica, Laze pri Planini itd.

28. dec. 1960 — Osnovna šola »Zvonka Runka«
 29. dec. 1960 — Osnovna šola v Železnikih
 29. dec. 1960 — Osnovna šola »Vide Pregarčeve«
 30. dec. 1960 — Sindikalna podružnica SNG
 30. dec. 1960 — Osnovna šola z Bleda
 31. dec. 1960 — Osnovni šoli Ilirska Bistrica, Kresnice, »Silva« itd
 5. jan. 1961 — Osnovna šola St. Rupert na Dolenjskem in druge
 17. feb. 1961 — Osnovni šoli Sostro, Zg. Šiška
 19. feb. 1961 — Osnovna šola »Staneta Rozmana«, Št. Vid

Razvalina življenja (2)

8. mar. 1961 — Vajenska šola gradbene stroke
 18. maja 1961 — Osnovna šola »Franceta Prešernca« iz Kranja

»IZVEN« V LJUBLJANI (39), V DOMACI HIŠI

Boter Andraž	3
Orfej se spušča	1
Ornifle ali Sapica	2
Sen kresne noči	9
Grozdnja jagoda v soncu	5
Kekec in Mojca	8
Antigona	1
Razvalina življenja	2
Opera za tri groše	3
Zenitev	1
Avtobiografija	2
Nosorogi	2

39

GOSTOVANJA (32)

Boter Andraž (10)

3. sep. 1960 — Križanke (za Ljubljanski festival)
 10. sep. 1960 — Opera (za Ljubljanski festival)
 3. okt. 1960 — Kočevoje
 12. okt. 1960 — Kranj (dvakrat)
24. feb. 1961 — Zagorje (dvakrat)
 26. mar. 1961 — Trbovlje
 1. jul. 1961 — Koper
 2. jul. 1961 — Piran

Zvezde so večne (3)

28. okt. 1960 — Novo mesto (dvakrat)
 4. jul. 1961 — Brežice

Dvanajst porotnikov (3)

23. sep. 1960 — Velika porotna dvorana sodišča v Ljubljani
 1. okt. 1960 — Velika porotna dvorana sodišča v Ljubljani
 25. apr. 1961 — Radovljica

Orfej se spušča (2)

21. mar. 1961 — Zagorje
 18. apr. 1961 — Kranj

Ornifle ali Sapica (1)

21. okt. 1960 — Zagorje

Grozna jagoda v soncu (7)

16. dec. 1960 — Koper (dvakrat)
17. dec. 1960 — Portorož
18. dec. 1960 — Izola
13. jan. 1961 — Zagorje
10. mar. 1961 — Kranj (dvakrat)

Kekec in Mojca (3)

27. dec. 1960 — Zagorje (trikrat)

Antigona (2)

29. dec. 1960 — Zagreb
25. maja 1961 — Novi Sad

Zenitev (1)

4. jun. 1961 — Postojna

PRENOSI RTV (5)

12. sep. 1960 — Boter Andraž
24. okt. 1960 — Dvanajst porotnikov (iz velike porotne dvorane)
14. nov. 1960 — Ornifle ali Sapica
16. jan. 1961 — Antigona
21. jan. 1961 — Kekec in Mojca

TUJE PRIREDITVE V DRAMI (8)

V sezoni 1960/61 so v dramski hiši gostovalle naslednje skupine:
Slovensko ljudsko gledališče iz Celja (Mihalkov-Hieng: Robinzoni in dekleti — prenos RTV) 26. dec. 1960;

Slovensko gledališče iz Trsta (Ionesco: Stoli) 6. feb. 1961;

RTV Ljubljana (Popevka za tekmovanje Evrovizije — prenos RTV) 16. feb. 1961;

Théâtre de l'Atelier iz Pariza (Saganova: Dvorec na Švedskem) 4. apr. 1961;

Slovensko narodno gledališče iz Maribora (Smole: Antigona) 17. apr. 1961;

ŠKUD »Akademik« (Večer pesmi in plesov) 24. apr. 1961;

Akademija za igralsko umetnost (Sartre: Muhe) 1. in 6. jul. 1961.

TUJE DRAMSKE PREDSTAVE V OPERI (6)

Srpsko narodno pozorište iz Novega Sada (Trifković: Izbiračica) 30. nov. 1960; (Davičo — Djurković: Pesem) 1. dec. 1960; (Vojvodina — poetična panorama) 2. dec. 1960 (dvakrat);

Srpsko narodno pozorište iz Niša (Nušić-Mihiz: Avtobiografija) 6. mar. 1961 (dvakrat).

IZ PREDNJEGA JE RAZVIDNO, DA JE BILO V SEZONI 1960/61 POLEG DOMAČIH 258 PREDSTAV NA SPOREDU ŠE 14 NASTOPOV TUJIH SKUPIN, KAR DA SKUPNO 272 PREDSTAV.

**IGRALSKI NASTOPI ČLANSTVA DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA
GLEDALISCA V SEZONI 1960-1961**

I G R A L C I :

1. MIHA BALOH (dije časa pri filmu)

Grozna jagoda v soncu	Walter Lee Younger	36
Opera za tri groše	Robert-Zaga	2
		— 38

2. BENEDIČIČ DANILO (skozi vso sezono v JLA)

Zvezde so večne	Anton	1
-----------------	-------	---

3. BENEDIČIČ MARJAN (tudi inspicient)

Zvezde so večne	Vaščan	1
Opera za tri groše	Pastor Kimball (vsk.)	1
Avtobiografija	Profesor naravoslovja	3
	Duhovnik (alt.)	(2)
		5

4. BIBIĆ POLDE

Zvezde so večne	Gašper	5
Orfej se spušča	Mož	19
Grozna jagoda v soncu	Bobo	36
Opera za tri groše	Suni-Jaka	17
Avtobiografija	Jokavi Nušić, Jović	
	Knjigarnar	3
		80

5. CESAR JANEZ

Boter Andraž	Boter Andraž	32
Zvezde so večne	Dr. Kamin	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 3	4
Ornifle	Profesor Galopin	18
Avtobiografija	Clovek s podbradkom	3
		62

6. ČESNIK STANE

Zvezde so večne	1. partizan	5
Orfej se spušča	Dog »Pes« Hamms	19
Opera za tri groše	Jimmy	17
Avtobiografija	Oče,	
Nosorogi	Poštar	3
	Gasilec	3
		47

7. DRENOVEC LOJZE (upočojenec)

Dvanajst porotnikov	Sodni sluga	4
Sen kresne noči	Egej	33
Avtobiografija	Profesor materinščine	3
		40

8. FURIJAN MAKŠ

Boter Andraž	Zid Sadi	32
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 4	4
Orfej se spušča	Stric Pleasant	19
Sen kresne noči	Trilca	33
Grozna jagoda v soncu	Karl Lindner	36
Opera za tri groše	Smith	17
Ženitev	Zevakin	21
Avtobiografija	Stari gospod (Nušić)	3
		165

9. GREGORIN EDVARD (umrl 31. 12. 1960)

Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 9	3
Ornifle	Machetu	8
		11
10. HOMAR ANTON		
Boter Andraž	Rimski oštir	32
Zvezde so večne	Anton (vsk.)	4
Orfej se spušča	Mož (vsk.)	18
Sen kresne noči	Nosàn (vsk.)	3
Kekec in Mojca	Filostrat (vsk.)	2
Opera za tri groše	Gostilničar	29
Avtobiografija	Edi	17
Nosorogi	Profesor kemije,	
	Železničar	3
	Stacunar	3
		111

11. JAN SLAVKO (tudi ravnatelj Drame in režiser)

Dvanajst porotnikov	Glas sodnega pisarja	3
---------------------	----------------------	---

12. JERMAN IVAN (tudi načelnik gradbenega odbora Drame)

Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 11	4
Opera za tri groše	Stražnik	17
Avtobiografija	Stric	3

13. KOSMAC RUDI

Zvezde so večne	2. partizan	5
Dvanajst porotnikov	Glas predsednika sodišča	3
Orfej se spušča	Mož	19
Sen kresne noči	Demetrij	33
Grozdna jagoda v soncu	Joseph Assagai	36
Antigona	Zbor (vsk.)	10
Opera za tri groše	Berač	17
Avtobiografija	Profesor latinščine,	
	Casnikar,	
	Casnikar-reporter	3
Nosorogi	Kavarnar	3

129

14. KOVIČ PAVLE

Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 10	4
Ornifle	Machetu (vsk.)	11
Razvalina življenja	Sirk	13
Opera za tri groše	Pastor Kimball	16
Avtobiografija	Prota	3

47

15. KRALJ BORIS (dlje časa pri filmu)

Zvezde so večne	Mokorel	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 12	4
Orfej se spušča	David Cutrere	17
Antigona	Haimon	14
Avtobiografija	Igralec,	
	Načelnik ministrstva	

43

16. KURENT ANDREJ

Boter Andraž	Drejče	32
Zvezde so večne	Andrej Brinar (alt.)	3
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 5	4
Sen kresne noči	Tezej	33
Antigona	Zbor	14
Avtobiografija	Haimon (vsk.)	10
	Mož,	
	Odvjetnik,	
	Drugi zdravnik	
Nosorogi	Jean	3

3

17. MAKUC DRAGO

Boter Andraž	Medež	32
Zvezde so večne	Boštjan	5
Ornifle	Fabrice	19
Sen kresne noči	Pisk	33
Kekc in Mojca	Korošec (vsk.)	1
Opera za tri groše	Groš-Matija	17
Avtobiografija	Zaskrbljeni Nušič.	
Nosorogi	Zivko	
	Berenger	3
		113

18. MIKLAVC BRANKO

Boter Andraž	Rimski oštir	32
Zvezde so večne	Capitano Gobini	5
Orfej se spušča	Klovn	19
Ornifle	Doktor Subites	19
Kekc in Mojca	Prisank	28
Antigona	Telireslas (alt.)	4
Avtobiografija	Uradnik	3
Nosorogi	Logik	3
		113

19. PODGORŠEK VINKO (tudi inspicient)

Boter Andraž	Birč	32
Zvezde so večne	Vaščan	5
Orfej se spušča	Gospod Dubinsky	18
Ornifle	Novinar	19
Avtobiografija	Apotekar	3
		77

20. POTOKAR LOJZE (upokojenec)

Zvezde so večne	Zupnik Dagarin	5
Razvalina življenja	Urh Kante	13

18

21. POTOKAR STANE

Zvezde so večne	Kaplan Gnidovec	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 9 (vsk.)	1
Sen kresne noči	Dunja	33
Razvalina življenja	Martin	13
Zenitev	Podkoljosin	21
Avtobiografija	Stacunar	3
		76

22. PRESETNIK FRANCE

Zvezde so večne	1. belogardist-ministrant	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 7	4
Orfej se spušča	Serif Talbott	19
Sen kresne noči	Smuk	33
Zenitev	Jajčnica	21
Avtobiografija	Katehet,	
	Kaplar Ljuba	3
		85

23. RANER ALI

Boter Andraž	Služabnik Ondarda de Augusta	32
Zvezde so večne	Kurir	5
Orfej se spušča	Mož	18
Sen kresne noči	Spak	33
Kekc in Mojca	Rozlje (vsk.)	2
Antigona	Paž (alt.)	21
Opera za tri groše	Filch	17
Avtobiografija	Prvi odrski delavec	3
		131

24. ROHACEK JANEZ

Kekec in Moječ	Kmet	29
Opera za tri groše	Klicar	17
Zenitev	Robert-Zaga (vsk.)	(15)
Avtobiografija	Anučkin	21
Nosorogi	Profesor geografije,	
	Zdravnik	
	Hišni zdravnik	3
	Botard	3
		73

25. ROZMAN LOJZE

Orfej se spušča	Val Xavier	19
Sen kresne noči	Oberon	33
Antigona	Stražnik	24
Avtobiografija	Profesor matematike,	
Nosorogi	Igralec	3
	Dudard	3
		82

26. SEVER STANE

Boter Andraž	Simen	32
Zvezde so večne	Fonza	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 8	4
Ornifle	Ornifle	19
Sen kresne noči	Klobčič	33
Antigona	Teiresias (alt.)	20
Opera za tri groše	Jonatan Jeremija Peachum	17
		130

27. SOTLAR BERT

Zvezde so večne	Andrej Brinar (alt.)	2
Orfej se spušča	David Cutrere (vsk.)	2
Grozdna jagoda v soncu	George Murchison	36
Opera za tri groše	Brown	17
Zenitev	Kočkarjov	21
Avtobiografija	Žepar	3
		81

28. SOUČEK JURIJ

Boter Andraž	Her Hans	32
Zvezde so večne	Kajetan	5
Dvanajst porotnikov	Porotnik št. 2	4
Ornifle	Oče Dubaton	19
Sen kresne noči	Lisander	33
Antigona	Kreon	24
Opera za tri groše	Macheath	17
Avtobiografija	Nasmejani Nušić	3
		137

29. STARIČ BRANKO (tudi inspicient)

Zvezde so večne	Radijski napovedovalec	5
-----------------	------------------------	---

30. ŠKEDL DUŠAN (tudi v. d. tajnika Drame in arhivar Drame)

Boter Andraž	Rimski oštir	30
Zvezde so večne	2. belogardist-ministrant	5
Orfej se spušča	Mož	19
Ornifle	Gospod Dubinsky (vsk.)	(1)
Sen kresne noči	Novinar	19
Antigona	Filostrat	31
Avtobiografija	Glasnik	24
	Profesor nemščine (alt.),	
	Duhovnik (alt.)	1
		129

31. VALIČ ALEKSANDER

Boter Andraž	Popiva	22
Dvanašt porotnikov	Porotnik št. 6	4
Orfej se spušča	Pee Wee Binnings	18
Sen kresne noči	Nosan	30
Kekec in Mojca	Skaže	29
Opera za tri groše	Valter-Cmeriha	17
Zenitev	Stjepan	21
Avtobiografija	Krstar	3
Nosorogi	Stari gospod	3
		157

32. ZUPAN JOŽE

Boter Andraž	Ondardo de Augusta	32
Zvezde so večne	Dominik	5
Dvanašt porotnikov	Porotnik – predsednik	4
Orfej se spušča	Jabe Torrance	19
Ornifle	Glas v telefonu	19
Kekec in Mojca	Korošec	28
Razvalina življenja	Ferjan	13
Opera za tri groše	Pevec moritatov	17
Zenitev	Starikov	21
Avtobiografija	Gimnaziski ravnatelj	3
Nosorogi	Profesor nemščine (alt.)	(2)
	Gospod Papillon	3
		164

I G R A L K E :**1. MARIJA BENKOVA (dlje časa na bolniškem dopustuj**

Boter Andraž	Natakarica	1
Zvezde so večne	Vaščanka	4
Ornifle	Novinarka	15
Antigona	Paž (alt.)	3
Opera za tri groše	Lucy (alt.)	8
Avtobiografija	Učenka	3
		34

2. MIRA DANILOVA (honorarna)

Boter Andraž	Barbara (vsk.)	6
Orfej se spušča	Strežnica Porterjeva	19
Grozna jagoda v soncu	Lena Youngerjeva	36
Avtobiografija	Vedeževalka	
	Gospa Lenka	3
		64

3. ŠTEFKA DROLČEVA

Orfej se spušča	Lady Torranceova	19
Sen kresne noči	Hippolita	33
Antigona	Ismena	24
Opera za tri groše	Betty	17
Avtobiografija	Mati	8
		96

4. HELENA ERJAVCEVA

Orfej se spušča	Dolly Hammsova	19
Kekec in Mojca	Pehta	29
Opera za tri groše	Ema	17
Zenitev	Dunjaška	21
Avtobiografija	Gospa	8
Nosorogi	Štačunarica	8
		92

5. SLAVKA GLAVINOVA

Zvezde so večne	Jasna	5
Ornifle	Grofica (alt.)	9
Sen kresne noči	Titanija	33
Grozna jagoda v soncu	Ruth Youngerjeva	36
Opera za tri groše	Dolly	17
Avtobiografija	Plavolaska	3
		103

6. VIKA GRIFOVA (na porodniškem dopustu)

Razvalina življenja	Lenčka	13
Opera za tri groše	Rose	17
Avtobiografija	Atropa	3
Nosorogi	Gospodinja	3
		36

7. VIDA JUVANOVA

Orfej se spušča	Stella Talbotova	19
Opera za tri groše	Celia Peachum	17
Zenitev	Felda Ivanovna	21
		57

8. MILA KACICEVA

Boter Andraž	Katrina	32
Zvezde so večne	Marjana	5
Orfej se spušča	Beulach Binningsova	19
Kekec in Mojca	Kekčeva mati	29
Razvalina življenja	Tona	13
Opera za tri groše	Daisy	17
Zenitev	Agatja Tihonovna	21
Nosorogi	Gospa Boeuf	3
		139

9. ELVIRA KRALJEVA (upokojenka)

Boter Andraž	Barbara	26
Razvalina življenja	Mica Slana	13
Zenitev	Arina Pantelejmonovna	21
		60

10. VIDA LEVSTIKOVA

Ornifle	Nénette	19
Kekec in Mojca	Koroščeva	29
Razvalina življenja	Dekla	13
Opera za tri groše	Molly	16
Avtobiografija	Lahezis	3
		80

11. IVANKA MEŽANOVÁ

Sen kresne noči	Gospodična Supo	19
Opera za tri groše	Grahovka (vsk.)	5
Nosorogi	Bezniška Jenny	17
	Natakarica	3
		44

12. MIHAELA NOVAKOVA

Sen kresne noči	Grahovka	28
Kekec in Mojca	Rožle	27
Opera za tri groše	Molly (vsk.)	1
Avtobiografija	Telefonistka	3

13. DUŠA POČKAJEVA

Boter Andraž	Lavra	32
Orfej se spušča	Carol Cutrerova	19
Ornifle	Margueritte	19
Sen kresne noči	Hermija	32
Opera za tri groše	Polly Peachum	17
Avtobiografija	Zena	3
		128

14. MAJDA POTOKARJEVA

Boter Andraž	Špeica	32
Sen kresne noči	Helena	33
Grozdnja jagoda v soncu	Beneatha Youngerjeva	36
Opera za tri groše	Lucy (alt.)	9
Nosorogi	Daisy	3
		113

15. SAVA SEVERJEVA

Ornifle	Grofica (alt.)	10
Avtobiografija	Izkušnja	3
		13

16. MIHAELA SARICEVA (honorarna)

Avtobiografija	Kloto	3
----------------	-------	---

INSPICIRANJE:**1. BENEDIČIĆ MARJAN**

Ornifle (vsk.)	1	Zvezde so večne	5
Sen kresne noči	33	Dvanajst porotnikov	4
Kekec in Mojca	28	Orfej se spušča	19
Razvalina življenja	13	Ornifle	19
Avtobiografija	3	Grozdnja jagoda v soncu	34
	78	Antigona	22
		Sen kresne noči (vsk.)	1
		Razvalina življenja	13
		Zenitev	18
		Nosorogi	3
			188

2. PODGORŠEK VINKO

Boter Andraž	32	Zvezde so večne	5
Dvanajst porotnikov	3	Dvanajst porotnikov	4
Ornifle	19	Orfej se spušča	19
Orfej se spušča	18	Ornifle	19
Grozdnja jagoda v soncu	36	Grozdnja jagoda v soncu	34
Zenitev	21	Antigona	22
Nosorogi	3	Sen kresne noči (vsk.)	1
	132	Razvalina življenja	13
		Zenitev	18
		Nosorogi	3
			188

3. STARČ BRANKO (tudi tonski tehnik)

Zvezde so večne	5	2. VERA PODGORŠKOVA	
Orfej se spušča (t. t.)	19	Boter Andraž	32
Ornifle (t. t.)	18	Sen kresne noči	32
Sen kresne noči (t. t.)	33	Kekec in Mojca	29
Antigona	24	Antigona (vsk.)	2
Kekec in Mojca (vsk.)	1	Opera za tri groše	17
Opera za tri groše	17	Grozdnja jagoda v soncu (vsk.)	2
Avtobiografija (t. t.)	3	Zenitev (vsk.)	3
Nosorogi (t. t.)	3	Avtobiografija	3
			129

123

V gornjem pregledu niso upoštevani nastopi posameznikov v drugih gledališčih (Ad hoc, Eksperimentalno gledališče, Mladinsko gledališče, Oder 57 itd.), manjkata tudi Jamnik France (Orfej se spušča – Pee Wee Binnings – 1 nastop) in Mahnič Mirko (Kekec in Mojca – Prisank – 1 nastop), ker igralstvo ni bilo njuna primarna zaposlitev v Drami SNG.

KOT GOSTJE SO SODELOVALI V VEČJIH VLOGAH:

Dušan Cirič, dijak, šestintridesetkrat v vlogi Travisa Youngerja (Grozdi na jagoda v soncu);

Janez Hočevar, študent Akademije za igralsko umetnost, trikrat v vlogah Stamboliča in Vojsaka (Avtobiografija);

Minca Jerajeva, članica igralske družine RTV, devetindvajsetkrat v vlogi Mojce (Kekec in Mojca);

Katrica Prezljeva, učenka, devetindvajsetkrat v vlogi Mojce (Kekec in Mojca);

Anton Slodnjak, študent Akademije za igralsko umetnost, trikrat v vlogi Drugega odrskoga delaveca (Avtobiografija)

V manjših vlogah so sodelovali tudi člani baleta Opere SNG Marija Gradova, Marjeta Klinčeva, Iva Knavsova, Dora Stošičeva soloplesalca Lidijsa Sotlarjeva in Stane Leben, v baletnem zboru Gabrijela Gradova, Marija Gradova, Stefanija Sitarjeva, Vida Volpijeva, Roman Anžur, Jure Kolenc, Zvonko Penko, Marko Pogačar in Janez Samec, slušatelji Akademije za igralsko umetnost Metka Battelinova, Milena Grmova Marica Kjudrova, Metka Leskovškova, Jana Smidova in drugi, člani folklorne skupine »Frances Marolt«, volontjerji Branko Bodlovič, Emil Čik, Zorka Jezerškova Barbka Levstikova, Vladka Rijavčeva, Franci Rous in drugi, vendar ta statistični pregled ne obravnava nadrobnosti, ki ne zadevajo aktivno članstvo Dramе SNG.

Legenda: alt. = alternacija, vsk. = vskok, t. t. = tonski tehr'k. Stevilka poleg vloge pove, kolikokrat je v njej igralec nastopil. Sestavil D. S.



J. Souček kot Macheath in D. Počkajeva kot Polly v »Operi za tri groše«.
Rež.: F. Jamnik, sc.: M. Korun, kostumi: M. Jarčeva.

SPOMINI NA VSEVOLODA EMILJEVIČA MAJERHOLDA

(ODLOMEK IZ ERENBURGOVIH SPOMINOV »LJUDJE, LETA, ŽIVLJE-NJE«) (NOVI SVET, 1961, 2)

(Nadaljevanje)

Prerinil sem se za oder. V majhni oblačilnici je stal vznemirjeni Vsevolod Emiljevič. Lasje so postali še bolj beli, nos daljši, sedem let je minilo ... Rekel sem, da nisem mogel strpeti in da sem se prišel zahvaliti. Krepko me je objel. Od tega časa med nama ni bilo več nič tujega ali hladnega. O nesmiselnem prepiru nisva spregovorila. Srečavala sva se v Parizu ali Moskvi, na dolgo sva se pogovarjala, včasih pa sva tudi molčala, kakor se molči pri resnični zblžanosti.

Ko se je Majerhold odločil, da bo uprizoril »Revizorja«, je rekел igralcem: »Poglejte akvarij, v katerem že dolgo niso izmenjali vode, zelenasti odsev, ribe krožijo in puščajo mehurje«. Govoril mi je, da se je, ko je pripravljal »Revizorja«, pogosto spominjal Penze iz gimnazijskih let.

Leta 1948 sem se sprehajal po eni izmed penzenskih ulic z A. A. Fadejevim. Nenadoma se je Fadejev ustavil: »To je Majerholdova hiša«. Molče sva postala, potem je Aleksander Aleksandrovič v otožni tesnobi zamahnil »eh« in hitro zakoračil proti gostilni.

Majerhold je sovražil stoečo vodo, zehavico, praznoto; pogosto se je zatekal k maskam — krinkam ravno zato, ker so ga krinke strašile — ne s kakšno grozo nebitnosti, ampak z odreveno plehkoštjo vsakdanjega življenja. Zaključna scena v »Revizorju«, dolga miza v »Gorje pametnemu«, seznam oseb iz »Mandata«, celo čehovski vodvili — vse to je tisti dvobojo umetnika z vsakdanjostjo.

To, da je Majerhold postal komunist, ni bilo naključje: trdno je vedel, da je nujno prenarediti svet. Ni se opiral na tuje dokaze, ampak na svoje izkušnje. Med nami je bil starček. Majakovski se je sicer rodil z revolucijo, a za njim je bil cel klobčič prehodenih poti: Stanislavski, Komissarževska in peterburški simbolisti, »Balagančik«, Blok, izšiban s snežnimi meteži, »Zaljubljen v tri oranže« in še mnogo drugega. Še ko smo posedali v Rotondi, smo ugibali, kako neki izgleda skrivnostni doktor Dapertutto (Majerholdov literarni pseudonim). Od vseh, ki sem jih po pravici imel za svoje tovariše, je bil Vsevolod Emiljevič najstarejši. Jaz sem se samo rodil v devetnajstem stoletju, a on je v njem živel. Obiskoval je Čehova, delal je z V. F. Komissarževsko, poznal je Skrjabina, Jermolovo ... In najbolj čudežno je bilo to, da je ostajal nespremenljivo mlad, vedno je nekaj izmišljal, divjal je kakor nevihta v maju.

Vse življenje so ga napadali. Leta 1911 se je Menjšikov (sotrudnik časnika »Novi čas«) razburil zaradi uprizoritve »Borisa Godunova«: »Kaže, da je d. Majerhold vzel pristave iz svoje židovske duše in ne iz Puškina, pri katerem ni niti takih pristav niti bičev ...« Nekateri članki,

napisani mnogo pozneje, niso bili nič bolj čisti in pravični od pravkar navedenih besed...

Majerhold je bil podoben mučeniku: strastno je ljubil življenje — otroke in hrupne mitinge, komedijantske odre in slikarstvo Renoira, poezijo in hoste. Ljubil je svoje delo. Nekajkrat sem bil navzoč pri skušnjah. Vsevolod Emiljevič ni samo razlagal, kar sam je tudi igral. Spominjam se vaje za vodvil. A. P. Čehova. Majerholdu je bilo že 60, vendar je porazil mlade igralce z neutrudnostjo, z bleskom domislic in z ogromnim duševnim veseljem.

Govoril sem, da gledališke predstave umirajo in da jih ni moč oživiti. Prav dobro vemo, da je bil André Chenier čudovit pesnik, a samo verjamemo lahko, da je bil njegov sodobnik Talma čudovit igralec. In vendar ustvarjalno delo ne izgine; le včasih je nevidno kot reka, ki ponikne. Gledam predstavo v Parizu, okrog mene se navdušujejo »kako novo!«, a jaz se spominjam Majerholdovih uprizoritev. Spominjam se jih tudi takrat, ko sedim v mnogih moskovskih gledališčih. Vahtangov je pisal: »Majerhold je dal korenine gledališču bodočnosti — bodočnost ga bo nagradila«. Pred Majerholdom so se priklanjali ne samo Vahtangov, tudi Craig in Jouvet in mnogi drugi uglednejši režiserji. Eisenstein mi je rekel, da bi njega ne bilo brez Majerholda.

Se v avgustu 1930 mi je pisal: »... gledališče lahko propade, sovražniki ne dremijo. Mnogo ljudi je v Moskvi, ki jim je Majerholdovo gledališče trn v peti. Oh, dolgo in dolgočasno je o tem pripovedovati!«

Najina poslednja srečanja so bila žalostna. Prišel sem iz Španije v decembru leta 1937. Majerholdovo gledališče je bilo že zaprto. Zaradi vsega hudega je njegova žena Zinaida Nikolajevna Rajh težko zbolela. Majerholda je podpiral K. S. Stanislavski, ki se mu je pogosto oglašal po telefonu in ga skušal spodbujati.





M. Potokarjeva kot Lucy in D. Počkajeva kot Polly v »Operi za tri groše«.

V tem času je P. P. Končalovski naslikal znameniti Majerholdov portret. Mnogi portreti Končalovskega so dekorativni, vendar je Peter Petrovič tako vneto ljubil Majerholda, da je v portretu razkril njegovo navdahnjenje, nemir in duševno lepoto.

Vsevolod Emiljevič je dolgo sedel samoten, bral je, pregledoval je umetniške monografije. Še vedno je upal: pred očmi se mu je nejasno kazala uprizoritev »Hamleta«; govoril je: »Zdi se, da jo bom zdaj mogel odpraviti, prej bi se ne upal. Ce bi izginile vse gledališke igre sveta, bi »Hamlet« ostal, tudi gledališče bi ostalo...«

Rad bi še povedal, da je Majerholda v njegovih težkih časih podpirala Zinaida Nikolajevna. Pred menoj je kopija pisma, ki ga je Vsevolod Emiljevič pisal ženi v oktobru 1938 iz letovišča Gorenjki: »Prišel sem v Gorenjke trinajstega, pogledal sem na brezice in vzdihnil... Glej, to listje — raztreseno po zraku. Razsuto in otrplo kakor da je zmrznjeno. Onemelo, kot da nečesa čaka. Kakor da preži. Štel sem sekunde tega zadnjega življenja, kot bi meril bilo umirajočemu. Ali jih bom našel še žive, ko se vrnem dan kasneje, čez uro. Ko sem trinajstega opazoval pravljični svet zlate jeseni, vse te čudeže, sem v mislih čebljal: »Zina, Zinočka, glej te čudeže in ne zapusti ga, ki te ljubi, Tebe, ženo, sestro, mater, tovariša, ljubljeno, zlato kot je ta narava, ki ustvarja čuda... Zina, ne zapusti me! Nič ni na svetu strašnejšega od samotek!«

Ločila sva se spomladji leta 1938 — odhajal sem v Španijo. Objela sva se. Težko sva se poslovila, nisem ga več videl.

Leta 1955 mi je državni tožilec povedal, kako je bil Vsevolod Emiljevič oklevetan; prebral mi je njegovo izjavo: »Imam 66 let. Hočem, da bi hčerka in moji tovariši kadarkoli zvedeli, da sem do kraja ostal pošten komunist.«

Ko je bral te besede, je državni tožilec vstal. Tudi jaz sem vstal.

DESETIČ FESTIVALNE PRIREDITVE V LJUBLJANI

Res, kdo bi mogel kar na trenutek dojeti, da je devet ljubljanskih festivalov že zdrknilo mimo. Brez pretiravanja: zdrknilo. V prvi polovici julija 1962 se bodo desetič vrstile festivalne predstave v okviru X. Ljubljanskega festivala. Tretjič pa s poudarkom stilno začrtanega festivalnega programa, torej povsem v skladu z že dognanim bienalnim stilnim festivalnim zaporedjem, balet — opera. Pred tem (1953-59) je upošteval ljubljanski festivalni program splošno umetniško festivalno smer. Nekateri so rekli temu nabiralnik. Priznanje brez sramu: izvzemši nekatere izredno redke primere so malone vsi festivalni programi po svetu nabiralniške zvrsti, saj nudi nabiralnik priložnost umetniškega doživetja in užitka bcij množičnemu krogu obiskovalcev in uživalcev.

Programsko geslo X. Ljubljanskega festivala bo torej balet. Seveda gre za vprašanje, katero smer baletne umetnosti naj ubere II. Baletni festival Jugoslavije v okviru X. Ljubljanskega festivala. Ob izvedbi prvega Baletnega festivala 1960 je obveljalo geslo: kar so nam pač ponudili na voljo operni baleti glavnih mest ljudskih republik. Torej brez posebnih programskeh pretenzij. Pač prvi korak. Seveda smo se ob tem marsičesa naučili, zlasti ob dolgotrajnem rešetanju in ugibanju okrog likovnih priznanj ansamblom ter nagrajenih vrhunskih kreacij.

Kakšen naj bi bil potemtakem balet ob X. Ljubljanskem festivalu? Prva enačica, nekaterim najbližja: dober balet. Rahla pripomba: kje je neki tista miligramska tehtnica, ki naj bi nam precizno pokazala, kateri balet je dober. Sijajna priložnost za kilometrsko filozofiranje in neskončno ugibanje okrog klasike, romantike itd.

Seveda je imel pri tem svojo zadnjo privolitveno besedo Upravni odbor Ljubljanskega festivala. Odločil se je za *sodobni* balet. Le spomnimo se n. pr. »Čudovitega mandarina« v značilnem, kvalitetno vrhunskem predlanskem prikazu zagrebškega opernega baleta. Takšnih čudovitih baletnih prvin bomo lahko precej izlučili še ob marsikateri baletni umetnini našega časa. Žal so nam še premalo znane.

Ni pa še mogoče posredovati bralcem dramskega »Gledališkega lista« baletnega festivalnega programa 1962. Stvar posameznih opernih baletnih ansamblov je, s katero sodobno poudarjeno baletno umetnino bodo želeli nastopiti.

Računati je razen tega s programskim »priboljškom«. Če bi šlo vse lepo po sreči in v sozvočju z dosedanjimi prizadevanji, bodo v drugi polovici festivalnega programa sodelovali tudi nekateri operni baleti z območja vzhodnega dela Evrope, kjer je vrhunska baletna umetnost doživljala že slavne, slavne dni in trenutke.



»ISKRA«

IND. za elektromehaničko, telekomunikacije, elektroniku, avtomatiko
PRODAJNO-SERVISNA ORGANIZACIJA
ZASTOPA ISKRO
NA JUGOSLOVANSKEM TRŽIŠCU

CENTRALA:

LJUBLJANA, LINHARTOVA 35

FILIALE:

LJUBLJANA, ZAGREB, BEOGRAD, SKOPJE, TITOGRAD, SARAJEVO, SPLIT, RIJEKA

SPREJEMAMO NAROČILA, SKLEPAMO POGODEBE, DOBAVLJAMO, MONTIRAMO, VZDRŽUJEMO

SEMENARNA

LJUBLJANA
Gospodsvetska cesta 5

Prodajamo na debelo in drobno vse vrste in sorte kakovostnih semen krmnih, vrtnih in cvetličnih rastlin.

Cenjenim odjemalcem nudimo bogat izbor zelenjadnih in cvetličnih semen v originalnih zaprtih vrečicah.

Zagotavljamo odjemalcem, da bodo v naših poslovalnicah

- ✓ Ljubljani, Gospodsvetska 5,
Vodnikov trg 4,
- ✓ Mariboru, Dvoržakova 4,
- ✓ Zagrebu, Kraševa 2,
- ✓ Beogradu, Prizrenska 5

Solidno postreženi po konkurenčnih cenah.

Tovarna

žima

Tel. h. c.: 383-147

Direktor: 383-148

FUŽINE št. 133

**ELEKTROGOSPODARSKA
SKUPNOST
SLOVENIJE**

ELES

združuje elektrarniška podjetja, Elektroprenos,
podjetja v gradnji in upravo v Ljubljani.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE skrbi
za redno proizvodnjo, prenos in razdelitev električne ener-
gije ter gradi nove elektroenergetske vire.

„ELEKTRONABAVA”

Podjetje za uvoz elektroopreme in elektromateriala,
nakup in prodaja proizvodov elektroindustrije FLRJ

Ljubljana, Resljeva 18-II

Telefon: 31-058, 31-059, telegram: Elektronabava Ljubljana
Skladišče: Cnuče tel. 382-172

dobavlja ves električni material iz uvoza in domačega trga

»PLUTAL«

INDUSTRIJA PLUTOVINASTIH IZDELKOV

LJUBLJANA

Celovška cesta 32 — Poštni predal 78-II — Telefon 21-278 —
Brzojav »PLUT LJUBLJANA«

Izdelujemo plutovinaste zamaške vseh vrst in kvalitet. Posebno opozarjamo na naše odlične zamaške za buteljke, ki jih na željo parafiniramo in žigosamo.

Dalje izdelujemo kronske in alu-zamaške za pivo, brezalkoholne pičače, sadne sokove in mineralne vode.

Za izolacijo vinskih kleti in cevovodov priporočamo izolacijske plošče in žlebake.

Pluta je najboljši in trajnejši izolacijski material!

Naročajte pri nas in zadovoljni boste!

PRED IN PO PREDSTAVI
OBIŠČITE

Cavčarjev hram

KJER BOSTE SOLIDNO POSTREŽENI

POSLUŽITE SE ODLIČNIH PROIZVODOV PODJETJA

tovarne bonbonov,
čokolade
in peciva
v Ljubljani

ŠUMI
roizvodov
ne boste nikdar razočarani!

Gospodinje!

Ne pozabite, da ste najbolje in po solidnih cenah postrežene s svežimi živilskimi artikli in gospodinjskimi potrebščinami v poslovalnicah trgovskega podjetja »EMONA«,
Ljubljana

TOVARNA PISALNIH STROJEV

LJUBLJANA - SAVLJE, telefon 382-255

proizvaja:

- ZA PISARNO** pisalni stroj »Emona« valj 30 cm — pisalni stroj »Emona«, valj 45 cm — razmnoževalni stroj Tops-Gestetner
- ZA DOM** pisalni stroj portable »Sava« s plačilom tudi na dveletni potrošniški kredit.

TUBA

TOVARNA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV

LJUBLJANA, KAMNIŠKA 20

proizvaja izdelke iz plastičnih mas za farmacevtsko, kemično, avtomobilsko, elektro in radio-tehnično industrijo, kakor tudi predmete za široko potrošnjo, tehnične izdelke in embalažo iz aluminija, svinčeno ter pokositreno embalažo.

Tobačna tovarna-Ljubljana

IZDELUJE

cigarette za Vaš okus, znanstveno analizirane,
izdelane iz najboljših vrst tobaka, okusno
pakirane

Nuklearni inštitut »Jožef Stefan« Ljubljana

ima bogato tradicijo in
lepe znanstvene uspehe v
raziskovalnem delu in v
graditvi nuklearnih elek-
tronskih in eksperimental-
nih naprav.

V svojem razvojnem pro-
gramu zajema naslednja
področja:

jedrsko fiziko, fiziko trd-
nih snovi, kemijo, nukle-
arno elektroniko, elektrofi-
zikalne naprave, industrijs-
ko uporabo izotopov.

Iz navedenih področij nu-
dimo raziskovalne usluge,
projekte in konsultacije.

Nuklearni inštitut »Jožef Stefan«, Ljubljana, Jamova 39,
telefoni 22-023, 22-118, 23-152, 23-153.

TRGOVSKO PODJETJE

nudi v svojih poslovalnicah:
v Stritarjevi ulici, na Gospo-
svetski cesti, na Miklošičevi
cesti in v Kopovi ulici

»Cveta«
Ljubljana

veliko izbiro moškega, ženskega in otroškega perila ter
pletenin po ugodnih cenah



**INDUSTRIJA ZA
ELEKTROMEHANIKO,
TELEKOMUNIKACIJE,
ELEKTRONIKO
IN AVTOMATIKO**

TOVARNA ZA ELEKTROZVEZE LJUBLJANA

ISKRA — največji proizvajalec elektronskih naprav in elementov za elektroniko v državi

ISKRA — oddajniki in sprejemniki,
industrijska televizija

ISKRA — merilne aparature za laboratorije, industrijo, medicino, kemijo, delo z radioizotopi

ISKRA — transistorji, diode, upori, kondenzatorji, keramika, feriti, magneti

ISKRA — regulacijski transformatorji, magnetni stabilizatorji, drsni upori

ISKRA — pojem kvalitete in tradicije v jugoslovanski elektroniki

KREMA ZA LASE
polneže mehke, strčiča
lase ter zmejčica trdo.
Lase postanejo mehki
in se svetijo. Fix krema
lase ne zamaati in jih
tudi ne zlepí.

tiskarna
toneta
tomšiča

LJUBLJANA
GREGORČICEVA 25 a

Telefoni: 20-552
22-990
22-940

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

izdaja v redni knjižni zbirki

TOKOVI ČASA

dela mladih slovenskih pesnikov in pisateljev.
Zbirka ne predstavlja samo zrcalo sodobnih prizadovanj mladih ustvarjalcev, temveč tudi nazorske in miselne silnice tiste generacije, ki zmeraj bolj odločilno posega v duhovni svet književnosti.

V zbirki

TOKOVI ČASA

so doslej izšla naslednja dela:

Vladimir Kavčič: **Ne vračaj se sam** (roman);

Tone Pavček: **Sanje živijo dalje** (pesniška zbirka);

Smiljan Rozman: **Obala** (roman);

Marjan Rožanc: **Mrtvi in vsi ostali** (zbirka novel);

Vladimir Kavčič: **Ognji so potemneli** (roman);

Janez Menart: **Časopisni stih**

(pesniška zbirka — razprodano);

Leopold Suhodolčan: **Človek na zidu** (zbirka novel);

Valentin Cundrič: **Pojoči grm** (pesniška zbirka);

Marjan Kolar: **Prazno nebo** (zbirka novel);

Saša Vegri: **Naplavljeni plen** (pesniška zbirka);

Saša Vuga: **Račke po reki plavajo** (zbirka novel).

Državna založba Slovenije

Ljubljana, Mestni trg 26



**POSLOVNO
ZDRUŽENJE
PREVOZNIŠKIH
PODJETIJ
L J U B L J A N A,
TITOVA CESTA
ŠT. 48 (NA GR)**

Telefoni: direktor 33-676
splošni sektor (pravna služba) 33-797
komercialni sektor 33-797
prometno-tehnični sektor 33-797
gospodarsko-računski sektor 33-648
nabavna služba 33-648

**PREKO SVOJE MREŽE POSLOVALNIC OSKRBUJE TOVORE
ZA PREVOZ S TOVORNIMI AVTOMOBILI PO VSEM TERITORIJU
FLR JUGOSLAVIJE**

Izstavlja prevozne in obračunske listine za izvršene prevoze. Vrši brezplačno kontrolo vseh prevoznih in ostalih tovornih listin.

Podjetja - člani poslovnega združenja ŠLOVENIJA TRANSPORT

PREVOZNISTVO, Celje	AVTOSERVIS, Jesenice na Gor.
SLAVNIK, Koper	TRANSPORT, Maribor
PREVOZI, Ljubljana	AGROTRANSPORT, Ptuj
AVTOPREVOZ, Maribor	TRANSTURIST, Skofja Loka
MEHANICNA DELAVNICA in AVTOPREVOZ, Medvode	AVTOPREVOZ, Tolmin
TRANSAVTO, Postojna	TRANSPORT, Videm-Krško
AVTOŠPED, Rakek	GLOBUS-SPEDICIJA, Ljubljana
AVTOPREVOZ, Zagorje ob Savi	LJUBLJANA TRANSPORT, LJUBLJANA
AVTOUSLUGE, Celje	G A P, Maribor
AVTOPREVOZ, Dravograd	AVTOPREVOZ, Podvelka
AVTOPROMET, Idrija	INTEREVROPA, Koper
AVTOPREVOZ, Ivančna Gorica	TRANSPORT, Cerkno
AVTOPROMET, Kranj	AVTOPREVOZ, Slovenj Gradec
	AVTOPROMET, Ljubljana

Vsi, ki žele koristiti usluge poslovnega združenja, naj se neposredno obračajo na poslovalnice v krajih:

CELJE, Kidričeva 19, tel. 20-80 in 31-56
MARIBOR, Tržaška 54, tel. 27-49 in 24-16
KRANJ, Skofjeloška 1, tel. 941 - 25-84 in 29-84
LJUBLJANA, Smartinska c. 26, tel. 32-943 in 30-548
KOPER, Ulica JLA 6, tel. 239
JESENICE, Kidričeva 36, tel. 956 - 298
RAVNE NA KOROSKEM, tel. 1 - int. 481
NIŠ, Ulica 12. februar 33, tel. 37-22
ZRENJANIN, Moša Pijade 32, tel. 13-99

V kratkem bodo pričele s poslovanjem še poslovalnice v Beogradu, Rijeku, Zagrebu, Osijeku, Smederevu in Novem Sadu, ki bodo z doseganjo mrežo in s svojim kadrom zagotovile strokovne in solidne usluge.